

Tid til haven

Havetips uge 12

Af: Marianne Bachmann Andersen

Billede:vindueskarm.jpg

Vejret ingen gider tale om

Der er da ikke noget at sige til, at vi bare ikke gider det "forårsvejr" længere. Sne- eller jordfygning i ugen inden påske er bare ikke i orden! Vi vil ha' høj sol, plusgrader, grønne spirer, masser af forårsblomster og en lang liste af gøremål, som vi skal i gang med i haven. For vi skal til at finde trillebøren, redskaberne, havehandskerne, de gode havesko og de behagelige bukser og trøjer, som er gode at bevæge sig i frem, når visne staudetoppe skal klippes af og samles sammen, når græsplænen skal "luftes", drivhuset rengøres, krukkerne slæbes frem, køkkenhaven graves, frugttræerne beskæres, nye planter plantes og frøposerne udsås.

I mellemtiden fyldes vindueskarmen med gulblomstrende påskeliljer og små beholdere med nysået karse.....

Imens vi venter

Billede: haveplan.jpg

Der er intet til hinder for at planlægge haven nu. Brug det udelige havevejr til at slå streger på papir og kig i havebøger, på nettet eller i magasiner, hvor mange af dine drømme er mere konkrete. Tænk tilbage på, hvilke områder der virker i haven, og hvilke, der trænger til at få et løft. For at sætte gang i tankeprocessen er her nogle nyttige spørgsmål:

- Hvem skal bruge haven?
- Hvor meget tid skal/kan der bruges i haven?
- Hvilke ønsker skal opfyldes?
- Beskriv stilen/farver
- Opholdssteder til bål, aftensmad, morgenmad, solbadning, skygge?
- Køkkenhave, frugthave, græsplæne, buske, roser, træer, stauder?
- Jordens beskaffenhed – tung leret, fin sandet eller surbundsjord?
- Hvordan skal haven se ud om vinteren?

Mål haven op og placér huset på grunden. Tegn gerne de elementer ind, som allerede eksisterer og måske skal fjernes, hvis der skal laves om. Nu kan gartneren i dit lokale havecenter eller planteskole nemmere få svar på de spørgsmål, som han/hun måtte have for at hjælpe dig videre i processen.

Billede: Kartoffler.jpg

Kartoflerne skal forspires

Vi synes at de første nye kartofler i butikkerne er lidt dyre og egentlig ikke smager specielt meget af "nye kartofler". Vi vil så gerne selv kunne fremavle meget tidlige kartofler og gør lidt ud af at tyvstarte processen. I marts måned lægger vi kartoflerne til forspiring:

- Æggebakker, kasser eller lignende fyldes med ét lag af læggekartofler, der er certificerede og godkendte som læggekartofler
- Placeres i et lyst rum med temperatur på 10 – 15 grader C i ca. 3 uger.

Når sneen er smeltet lægger vi gennemsigtig plast på arealet, hvori kartoffelknoldene skal lægges. Plasten er med til at holde på den varme, som solens stråler opvarmer jorden med. I "normale" forår lægger vi kartoffelknoldene i jorden omkring 1. april, men det kan godt blive lidt senere i år. Efter lægningen dækker vi arealet med plastikken igen. Den varme jord sætter gang i roddannelsen hos knoldene og snart vil også de fremspirede "øjne" sende skud op gennem jorden og se flotte mørkegrønne ud i jordskorpen. Det er på dette tidspunkt, at vi fjerner plastikken, så den ikke ødelægger de nye skud. Når toppene er ca. 10 cm lange løsner vi jorden mellem rækkerne og skubber den op omkring kartoffeltoppene for at danne en jordvold – vi hypper kartoflerne. Viser forårsvejret sig fra den tørre side, vander vi gerne på kartoflerne et par gange. Når de første blomsteranlæg kan ses, graver vi de første toppe op og nyder smagen af helt friske og særdeles velsmagende kartoffelknolde.

Kartofler i spande

Man kan også få tidlige kartofler ved at dyrke dem i spande eller store plastikpotter og så sætte dem i drivhuset, hvor temperaturen er meget højere, end udenfor. Det går stærkt og de høstede knolde smager udmærket, når blot du ikke anvender en jord med for meget gødning i. Du kan med fordel lægge kartofler i spande med en blanding af egen havejord og letgødet spagnum fra dit havecenter.

Billede: Dahlia.jpg

Blomsterknolde

Vi er nogen, som stadig er helt pjattede med georginer eller dahlia, som de også hedder. Man kan blive afhængig af at gå i haven hele sommeren og sensommeren efter store buketter af dahlia i alle mulige farver og former. Og det er nu, de første forberedelser skal ske.

I dit havecenter kan du købe knoldene netop nu. Måske har du også overvintrede knolde fra dit eget blomsterbed sidste år, men selv har jeg ikke særlig god succes med at overvintre knoldene, så jeg køber gerne en ny portion hvert forår.

Læg knoldene i flade kasser eller potter, der er fyldt op med fugtig spagnum. Stil kasserne/potterne lyst, men ikke varmere end 10 grader C. Vent med at plante knoldene med de grønne spirer ud til første halvdel af maj måned. Sæt gerne en bambuspind eller anden støtte til de høje sorter, så du kan få bundet dem op senere, når de vokser sig høje. Allerede i slutningen af juni eller lige i starten af juli måned, kan du begynde at klippe de første blomster ind. HUSK at jo mere du klipper, jo flere blomster kommer der i dine planter. Klip de afblomstrede blomsterhoveder af, så der dannes nye blomster.

Ønsker du at overvintre knoldene, skal de graves op, når den første frost har "væltet" planterne. Klip toppen af, ryst jorden af knoldene og læg dem frostfrit, men køligt og mørkt til overvintring.